

Socialdepartementet

Yttrande över betänkandet SOU 2019:1 Santiagokonventionen mot organhandel

Det finns inget att erinra mot att Sverige tillträder Europarådets konvention mot organhandel.

Beträffande föreslagna straffbestämmelserna mot vinstdrivande organhandel i 8 kap lagen 2006:351 om genetisk integritet m.m. har jag några synpunkter:

Försöksbrott

Jag delar uppfattningen att brott mot 8 kap 6 § lagen (2006:351) bör vara kriminaliserat på försöksstadiet. Emellertid bör det övervägas om aktiviteter som syftar till att i vinningssyfte sammanföra donator och mottagare kriminaliseras som ett självständigt brott. Enligt min uppfattning skulle detta skapa bättre förutsättningar för att lagföra aktörer för åtgärder på detta stadium i en olaglig organhandel.

Grovt brott

Straffskalan i 8 kap. 6 § lagen (2006:351) om genetisk integritet är böter eller fängelse i högst två år. Det bör övervägas om detta är tillräckligt eller om det eventuellt ska införas en möjlighet att döma för en svårare grad av brottslighet, exempelvis vid olika varianter av organiserad organhandel. Den svårare graden bör i sådant fall ha ett straffminimum på fängelse sex månader. Om en sådan reglering skulle införas skulle de omständigheter som i artikel 13 i konventionen särskilt lyfts fram som försvårande omständigheter kunna anges som kvalifikationsgrunder vid bedömningen av om ett brott är att bedöma som grovt. Betänkandet innehåller inget förslag till förändring av straffsatserna och som de nu är utformade är de alltför låga för att t.ex. medge hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. Detta är olyckligt eftersom sådana utredningsåtgärder skulle kunna vara viktiga i fall av allvarigare organiserad organhandel i vinstsyfte. Avsaknaden av möjligheten att använda hemliga tvångsmedel kan dessutom stå i strid med kravet i artikel 16 om att effektivt utreda och lagföra gärningar kring organhandel. De låga straffsatserna hindrar också att svenska brottsbekämpande myndigheter biträder utländska utredningar med t.ex. hemlig övervakning av elektronisk kommunikation vilket i så fall skulle stå i strid med kravet i artikel 17 om främjande av internationellt rättsligt samarbete.

Lagföring i Sverige av brott utom riket

Jag ser ett behov av att det i författningskommentaren förtydligas att straffbestämmelserna i lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m. inte är nationellt begränsade och att de därmed är tillämpliga också i relation till gärningar som förövas utomlands.

Jag har inga invändningar mot övriga förslag eller överväganden i betänkandet.

I detta ärende har överåklagare Mats Svensson beslutat. Kammaråklagare Magnus Ramebäck har varit föredragande.

Mats Svensson

Magnus Ramebäck